

Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja Digiministeerium

Teie: 26.05.2026 nr JDM/26-0622/-1K

Meie: 22.06.2026 nr 1-7/166-2

Siseministeeriumi tagasiside Eesti teabevärava kasutamise korra muutmise eelnõu kohta

Lugupeetud minister

Kooskõlastame Vabariigi Valitsuse 3. oktoobri 2013. a määruse nr 145 „Eesti teabevärava eesti.ee haldamise, teabe kättesaadavaks tegemise, arendamise ning kasutamise nõuded ja kord“ muutmise määruse eelnõu järgmiste märkustega:

1. Palume määruse uue peakirja sõnastus ja ka § 1 lõige 1 üle vaadata, sest tekst ei moodusta neis terviklikku lauset. Peakiri on väga pikk ja seetõttu raskesti hoomatav. Ühtlasi oleks korrektsem „korra“ asemel öelda „kord“ ning „täpsema koosseisu“ asemel kasutada „täpsem koosseis“.
2. Eelnõu § 5 keskel, st lg 2 järel, on jutumärgid ja semikoolon. Arvestades, et lõikele 2 järgneb muutmiskäsus ka lõige 3, on need ilmselgelt ülearused.
3. Eelnõu § 3 reguleeritakse kaasvastutavate töötlejate omavahelist ülesannete jaotust. Jaotuses ei ole täpsustatud kaasvastutavate töötlejate omavahelisi kohustusi seoses andmekaitsealase rikkumisega, samuti andmesubjektile teabe esitamisega (art 13, 14) ega muude andmesubjekti õiguste teostamisega seoses, sh andmesubjekti pöördumistele vastamist, mida IKÜM art 26 lg 1 eeldab. Palume ka see selgelt reguleerida, et oleks selgelt täidetav IKÜM art 26 lg 2 teisest lausest tulenev kohustus teha kokkuleppe põhitingimused andmesubjektile teatavaks.
4. Palume seletuskirja lisada näiteid selle kohta, milliseid õigusi, mis tulevad muust õigusaktist, on eelnõu § 3 punktis 7 silmas peetud. Seletuskiri on selgitamisel tervikuna väga napisõnaline. Sätte uuesti esitamisel tuleb koos sellega esitada ka selgitused, vaatamata sellele, et sätted on määruses olemas.
5. Eelnõu punkt 10 selgitamisel on seletuskirjas viidatud paragrahvide 23-28 lisamisele, kuid eelnõus on punktis 10 §-d 21¹-21⁶. Kahetsusväärset kombel on eelnõu koostajatel ilmselt jäänud eelnõu ja seletuskiri selles osas omavahel vastavusse viimata.
6. Eelnõu punkt 5 nimetab kaasvastutava töötlejana teabevaldajat. Eelnõu punkt 10 kasutab § 21² sõnastuses aga andmeandja mõistet. Kui teabevaldaja on mõistete all defineeritud, siis andmeandjat kehtiva määruse §-s 2 ei ole defineeritud. Eelnõu ja seletuskirja pinnalt jääb seega ebaselgeks, kas tegemist on sama isikuga või erinevate isikutega. Palume seda seletuskirjas selgitada. Kui tegemist on sama isikuga, siis tuleks ka eelnõus kasutada sama isiku tähistamiseks sama mõistet.

7. Paragrahvides 21², 21³ ja 21⁴ on kasutatud sõnastust, mis annab võimaluse kaaluda, näiteks „teavitab soovist“, „lõpetamiseks võib“ jne. Kas teadlikult ei ole kasutatud imperatiivset sõnastust, kui jah, siis miks? Rahvastikuregistri puhul on öeldud, millised andmeid rahvastikuregistrist saadakse, aga teiste andmeandjate puhul oleks nagu valik, kas on soov hakata andmeandjaks või mitte. Kas see on sätete eesmärk, et andmeandjaks hakkamine on vabatahtlik? Siin määruses on mainitud Eesti.ee teabevärava poolelt andmeandjate regulatsiooni, aga lisaks sellele rakendub ka rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu regulatsioon rahvastikuregistri seaduse kohaselt.
8. Paragrahvi 21⁵ lõike 1 punktis 2 on kirjas rahvastikuregistrijärgne elukoht. Aga punktis 1 on ees- ja perekonnanimi ja isikukood, mis saadakse samuti rahvastikuregistrist. Miks on punktis 2 rahvastikuregistri sõna eraldi välja toodud?
9. Palume kogu määruse ja seletuskirja tekstis üle vaadata, et lõppkasutaja oleks üheselt selge, keda on mõeldud. Kord on „tema“ all mõeldud isikut ennast ja siis abikaasat või registreeritud elukaaslast.
10. Palume selgitust, miks kohanemise sündmusteenuse puhul on laiem andmekoosseis, kui teiste sündmusteenuste puhul. Kohanemise sündmusteenuse puhul soovitakse saada isiku üldandmeid, aga teiste sündmusteenuste puhul küsitakse vaid isiku nime ja isikukoodi.
11. Kas lapse andmete kuvamisel ei ole oluline ka elukoht sündmusteenuse puhul?
12. Lõppkasutaja töölaua puhul on loetletud küll andmed § 21⁵ lõikes 6, aga ei ole öeldud, millisest andmekogust neid andmeid saadakse? See peaks olema sätestatud ühtselt kogu määruse raames. Teistes kohtades on andmete juures öeldud, millisest andmekogust need andmeid saadakse.
13. Palume kasutada isiku nime puhul sama sõnastust läbivalt eelnõu raames, praegu on kasutatud nii isiku nime kui ka ees- ja perekonnanimi. Näiteks sündmusteenuste puhul on öeldud andmetena isiku nimi, kuid näiteks § 21⁵ lõigetes 6 ja 9 on öeldud ees- ja perekonnanimi. Meie hinnangul on need samad andmed. Kui ka teie hinnangul, siis palume läbivalt need eelnõus sarnaselt sõnastada.
14. Paragrahvi 21⁵ lõike 1 punkti 5 lõppu on jäänud kaks semikoolonit, kuigi peaks olema üks.
15. Paragrahvi 21⁵ lõike 2 punktis 1 on öeldud isiku nimi, isikukood, avalduse andmed ja abielu registreerimise andmed. Mida on mõeldud abielu registreerimise andmete all? Kui mõeldud on sündmuse toimumise andmeid, siis miks ei ole samamoodi ka lahutusel? Puudub tarbitav osateenus, aga ka siin ei erine abielu ja abielu lahutus üksteisest. Miks siin ei ole rolli avalduse esitamisel nagu on lahutuse puhul? Kui on mõeldud, et avalduse andmed juba katavad seda, siis peaks ka lahutamise teenusel sellega arvestama ja sealt eraldi roll avalduse esitamisel ära võtma.
16. Palume eelnõus sätestatud saatelaused üle kontrollida, sest need on eksitavad sellisel kujul, näiteks Paragrahvi 21⁵ lõike 3 saatelauses on öeldud, et töödeldakse rahvastikuregistri ja isikut tõendavate dokumentide andmekogu andmeid, aga sama lõike punktides on loetletud ka teiste andmekogude andmed. Sarnane viga on ka näiteks § 21⁵ lõikes 5. Kui soovida samas lõikes ka teiste andmekogude andmete lootelemist, siis tuleb saatelauseid eelnõus muuta.
17. Soovime välja tuua, et § 21⁵ lõike 4 punktis 3 on öeldud roll avalduse esitamisel (avaldaja, partner). Meil on teenuses kasutusel „avaldaja“ ja „abikaasa“ ning sama lõike punktis 4 on öeldud „teenuse seis“. Kas siin on mõeldud menetluse seisu? Palume teha need mõistete muudatused nii eelnõus kui ka seletuskirjas.

18. Palun selgitage, miks on abielu ja abielu lahutuse sündmusteenuste andmete töötlemine on eelnõus erinevalt esitatud.
19. Rahvastikuregistrist saadavate andmete puhul palume kasutada neid mõisteid, mis on rahvastikuregistri seaduses, et oleks võimalik täpselt aru saada, milliseid andmeid mõeldakse. Näiteks § 21⁵ lõike 5 punktis 1 on öeldud, et rahvastikuregistrist saadakse asukohta. Mida selle sõnaga on mõeldud? Rahvastikuregistri andmekoosseisus ei ole asukohta. Palume asukoha sõna muuta vastavalt rahvastikuregistri seaduses sätestatud andmekoosseisule.
20. Palume seletuskirjas selgelt lahti kirjutada, mida tuleb reguleerida kaasvastutavate töötajate omavahelises andmetöötluskokkuleppes (eelnõu ja lisatav § 21³), mida määrus ei reguleeri. Siinkohal oleks asjakohasem, kui määrus siiski täpsustaks, vähemalt milles peaksid pooled täpsemalt kokku leppima ning ühtlasi panema neile kohustuse see kokkulepe teha andmesubjektile teatavaks (IKÜM art 26 lg 2 lause 2). Kui tegemist ei peaks olema põhitingimustega, mis eelnõu koostajate meelest tuleb andmesubjektile teatavaks teha, siis palun selle kohustuse puudumist seletuskirjas analüüsida ja tuua selgelt välja kohustuse puudumine. Kuna kehtiv määrus kasutab mõisteid haldaja ja teenusepakkuja, kuid AvTS-s on kirjas kaasvastutavad töötajad, lisaks sisaldab määruse täiendavalt mõisteid, mis näivad omavahel ka kattuvat (teabevaldaja ja teenusepakkuja), siis on määrusest keeruline aru saada, keda mingi regulatsiooni all silmas peetakse ja keda mitte. Palume tähelepanu pöörata terves määruks kasutatavatele mõistetele, et erinevate isikute kohustused oleksid selged.
21. Seletuskirja leheküljel 4 punktis 2.2 on abielu lahutamise punktis öeldud „avaldus allkirjastatud“, see peab olema asendatud „abikaasa nõustus“. Samuti tuleb asendada „osaline keeldus“ sõnadega „abikaasa keeldus“. Samuti juba varem välja toodud „teenuse seis“ „menetluse seisuga“ nii abielu kui ka lahutuse punktis.
22. Seletuskirja leheküljel 5 on öeldud, et nimemuutmise sündmusteenus on infoteenus. Seletuskirja võiks juurde lisada, et nime muutmise sündmusteenuse raames on ka isikut tõendava dokumendi tellimine selle teenuse osa ehk menetlus inimese vaates läheb edasi teise sündmuse jälgimiseks.

Kuna eelnõus on mitmeid keelelisi ebatäpsusi, näiteks käänetega seotud vead, siis meie hinnangul on vajalik eelnõu keeleline kontroll enne, kui selle eelnõuga saab edasi liikuda. HÕNTE kohaselt peab eelnõu keel olema selge, ühetähenduslik ja täpne. Ühe ja sama mõtte edasiandmisel välditakse eri väljendite kasutamist. Eelnõus peab kasutama kehtivas õiguses ja reguleeritavas valdkonnas tuntud ja enamlevinud termineid. Palume selles vaates kogu eelnõu üle vaadata.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Igor Taro
siseminister

Adele Johanson
adele.johanson@siseministeerium.ee